

gyékel nekem mind a négyen apám és anyám és az én feleségem és az én misikém, csak hacsak lehet nagyon szépen vetesék le magukat szép ruhában hogy éngem az oroszok nenevesenek mert én montam hogy nálunk tisztán járnak nem úgy mint az oroszok hogy a tetű csipi őket és én aszt montam nekik hogy nálunk tetű csak a disznóban van, az oroszoknak pedig mindenkinek van tetűjük, tehát it tisztalem magukat és csokolom száz ezerszer csak meg nevesék az én kerésem írta Király Antal”

...g len...
 ...hala...
 ...is az van...
 ...tehat it...
 ...al hogy in...
 ...agustus 18...
 ...tam ahon...
 ...hon leve...
 ...szik meg...
 ...hogy m...
 ...kérve...
 ...is in...
 ...m tőlük...
 ...levelet...
 ...ag...
 ...is ok...
 ...intak...
 ...hogy n...
 ...kaptuk...
 ...meg a...
 ...polák...
 ...bul de...
 ...meg van...
 ...e hogy...
 ...pang...
 ...it vagy...
 ...lássik...
 ...hogy

„RÓKUS” LEVELE ÉS KAZI FERENC FÉNYKÉPE A FOGSÁGBÓL

Tetvek és háborúk együtt járnak, a levél végén nem érdemes rágódnunk. Békéből megy ki valaki a frontra, fogalma sincs róla, milyen módszereket találtak ki itthon a lapostetvek kiűzésére. A kenyérsütés után kemencébe rakott ruha tisztult meg legkönnyebben. Azon is csak mosolyogni lehet, hogy levélben kell biztatni az itthoniakat, milyen ruhában álljanak a fényképezőgép elé, mert valaki odakint dicsekedni akar velük. A mi szempontunkból most az a fontos, hogy a levelet a szülők kapták, és föltehetően nem ez az első, amely hazatérés ügyében íródott. Móra is többről tud. Ennél is lényegesebb azonban három szó. Azt a részletet fényképeztem ki belőle, amelyiken jól olvasható a *konzul* és a *polák ország*. Ha mellé írjuk a regényből a *Pulczki konzur*-t, egycsapásra elhiszük, hogy *Rókus* mintája csak *Király Antal* lehetett. Játékos szófigurázással tele van a könyv, a levél összeírásai vagy a szavak ötletszerű szétválasztása kínálta rá az alkalmat. (A *Magvető Könyvkiadó* 1978-as kiadását használom, a 223. és 266. oldalon található a *Pulczki konzur*.)

Aki fölűti a 222. oldalt, egyéb hasonlóságot is talál. Az ottani levél is a szülőknek szól. Szokványos, hogy kívánom az Istentől, levelem a legjobb egészségben találja, ezt bizonyításnak akkor se használhatjuk föl, ha a regényben és a valódi levélben egyformán benne van. *A friss, jó egészség* emlegetése már nem ennyire szokványos. A padlásom találtam egy 1917. ok-